

MDTO: Overzicht van de belangrijkste wijzigingen t.o.v. TMLO en TMR

Versie 0.9

Toepassingsgebied

Daar waar TMLO bedoeld was om te worden gebruikt door lokale overheidsorganisaties en het Toepassingsprofiel Metagegevens Rijksoverheid (TMR) door rijksoverheidsorganisaties, is MDTO bedoeld om te worden toegepast door alle overheidsorganisaties.

Terminologie

MDTO gebruikt [RDF](#) als specificatiekader. Een aantal termen zijn hierdoor in MDTO anders dan in TMLO/TMR. Voornaamste reden is om beter aan te sluiten bij terminologie die wordt gebruikt in de ICT. MDTO beoogt daarmee beter toepasbaar te zijn buiten de archiefsector. Zo wordt de term 'klasse' gebruikt in plaats van entiteit en 'informatieobject' in plaats van record. Veel bestaande definities zijn behouden (al dan niet in gewijzigde vorm).

Onderdelen MDTO

TMLO en TMR bestonden uit één onderdeel: het metagegevensschema. Ze voorzagen niet in een machine leesbaar schema (XML) en een uitwisselingsprotocol. In de praktijk hebben archiefinstellingen daar zelf invulling aan gegeven, wat tot onderlinge verschillen leidde (in wat en hoe er uitgewisseld wordt). MDTO meerdere modules die worden benoemd in de [inleiding](#).

Presentatie

MDTO wordt gepresenteerd als een set webpagina's op de website van het Nationaal Archief. Het gebruik van webpagina's maakt MDTO toegankelijker en sluit beter aan bij de eisen die in het kader van digitoegankelijkheid aan gepubliceerde overheidsinformatie worden gesteld. Daarnaast biedt het gebruik van webpagina's het NA de mogelijkheid om delen van MDTO te (laten) reviewen en aanpassingen door te voeren zonder MDTO in zijn geheel opnieuw te moeten publiceren. Denk aan kleine aanpassingen in de tekst en het toevoegen van extra toelichting of voorbeelden bij afzonderlijke attributen.

Nummering attributen

Attributen in MDTO zijn niet voorzien van een nummer, zoals in TMLO/TMR. MDTO kent ten opzichte van TMLO/TMR nogal wat wijzigingen in de attributen. Hierdoor was de bestaande nummering uit TMLO/TMR niet meer bruikbaar. MDTO wordt ook anders gepresenteerd. In plaats van een enkel document met daarin een bepaalde logica en volgorde, wordt MDTO gepresenteerd als een set van webpagina's die weliswaar aan elkaar gerelateerd zijn, maar geen volgorde kennen. Gebruikers kunnen op iedere webpagina terecht komen. Om attributen van elkaar te kunnen onderscheiden zouden deze elk op zich betekenisloze nummers kunnen krijgen, of iedere attribuutnaam zou uniek gemaakt kunnen worden. In het geval van MDTO is voor het laatste gekozen. Er is een [overzicht](#) beschikbaar dat de elementen/attributen van TMLO, TMR en MDTO met elkaar vergelijkt.

Verplichtingsniveaus

TMLO/TMR kennen vijf verplichtingsniveaus (van verplicht tot optioneel). Die niveaus zijn soms moeilijk van elkaar te onderscheiden en ook is het niet altijd duidelijk wat 'van toepassing' zijn in de praktijk inhoudt. In MDTO worden de verplichtingen teruggebracht tot twee: 'verplicht' en 'verplicht indien bekend'. Een uitleg hierover is te vinden in de [inleiding](#) van MDTO.

Geen eigen toepassingsprofiel

MDTO kent in tegenstelling tot TMLO/TMR geen hoofdstuk over het maken van een eigen toepassingsprofiel (of metagegevensschema) op basis van MDTO.

Door een metagegevensschema (zoals vermeld in de Archiefregeling) inhoudelijk te beperken tot wat er in TMLO is gespecificeerd, wordt er geen recht gedaan aan andere metagegevens die voor andere doeleinden vastgelegd worden. Door de regels die werden gesteld in TMLO was het ook omslachtig om extra, organisatiespecifieke gegevens toe te voegen aan een eigen profiel. Een gevolg was dat regelmatig werd geprobeerd om andere metagegevens-elementen te mappen naar elementen in TMLO, die daar niet voor bedoeld waren.

Ook bij uitwisseling van informatie werd of wordt TMLO te veel als doel gezien. Hierdoor werd het uitwisselen van gegevens die niet conform TMLO werden vastgelegd, maar wel belangrijk werden geacht voor de context van informatie, in de praktijk lastig.

Het maken van een eigen profiel op basis van TMLO was daarmee eigenlijk een 'bad practice'.

Daarnaast, of misschien wel daardoor, werden er in de praktijk zelden eigen toepassingsprofielen op basis van TMLO gemaakt. De toegevoegde waarde van het hoofdstuk was daarmee erg beperkt.

MDTO is nu gepositioneerd als een middel waarmee metagegevens ten behoeve van duurzame toegankelijkheid van informatie kunnen worden vastgelegd en uitgewisseld. Het faciliteert daarnaast de uitwisseling van andere metagegevens die bijvoorbeeld kunnen zijn vastgelegd volgens andere domeinstandaarden of een eigen datamodel.

Aggregatieniveaus

MDTO definieert wat een informatieobject is, maar niet wat door een organisatie als een informatieobject beschouwd kan of moet worden. Ook onderkent zij dat informatieobjecten kunnen worden geaggregeerd, dat wil zeggen dat zij kunnen worden samengevoegd worden binnen informatiesystemen. Hierbij wordt de aggregatie ook als een informatieobject beschouwd, met bijbehorende metagegevens.

MDTO schrijft geen aggregatieniveaus voor, zij vermeldt alleen een aantal mogelijke waarden. Dit maakt het voor archiefvormers makkelijker om een eigen ordening te hanteren.

Beperking gebruik

TMLO/TMR kennen drie elementen die te maken hebben met beperkingen op het gebruik: Gebruiksrechten, Vertrouwelijkheid en Openbaarheid. In MDTO is hier de gegevensgroep 'Beperking gebruik' voor in de plaats gekomen. Hiermee kunnen meerdere typen beperkingen vastgelegd worden die voor informatieobjecten gelden (er kunnen meerdere beperkingen tegelijk van toepassing zijn). Zoals vanuit het Auteursrecht, de AVG of de Archiefwet. In de praktijk zijn er veel verschillende beperkingen mogelijk, specifieke voorwaarden of meerdere betrokkenen die al dan niet toestemming kunnen geven voor gebruik van een informatieobject. Al deze mogelijkheden laten zich niet heel goed vatten in een schema.

Betrokkene

In TMLO/TMR is de mogelijkheid om gegevens over een Actor vast te leggen. Dat is in de praktijk een overheidsorganisatie of een vertegenwoordiger daarvan. In MDTO is het attribuut Betrokkene toegevoegd, waarmee ook andere organisaties of personen die een relatie hebben met een informatieobject kunnen worden vastgelegd (zoals een aanvrager van een vergunning)

Bewaartermijn

Deze gegevensgroep vervangt Event plan uit TMLO/TMR. Uit de bewaartermijn van een informatieobject kunnen toekomstige gebeurtenissen worden afgeleid (zoals vernietiging of overbrenging). Het apart vastleggen van die toekomstige gebeurtenissen gebeurt niet in MDTO.

Integriteit

In TMLO/TMR is dit een element dat betrekking heeft op de inhoudelijke integriteit (als tegenhanger van de technische integriteit van een bestand). Inhoudelijke integriteit laat zich lastig definiëren (het is meer dan volledigheid) en in de praktijk eigenlijk altijd te koppelen aan een gebeurtenis (zoals een migratie of conversie). Een gebeurtenis die betrekking heeft op de inhoud van een informatieobject wordt vastgelegd met Event, in deze gegevensgroep is nu een attribuut toegevoegd waarmee het resultaat van een event ook kan worden vastgelegd.

Vorm van informatieobjecten

In TMLO/TMR worden vormkenmerken vastgelegd met een eigen element. Dit biedt de mogelijkheid om informatie te categoriseren op basis van die kenmerken. Dit is een vorm van classificatie. In MDTO kunnen vormkenmerken vastgelegd worden met het attribuut 'Classificatie'.

CONCEPT